

Opinia Komitetu Regionów w sprawie

komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego: „Program haski: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat — Partnerstwo na rzecz odnowy europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”

komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiającego program ramowy „Bezpieczeństwo i ochrona wolności” na lata 2007-2013; wniosków dotyczących decyzji Rady ustanawiających na lata 2007-2013 programy szczegółowe „Zapobieganie aktom terrorystycznym, gotowość i zarządzanie skutkami” „Zapobieganie i zwalczanie przestępczości” jako części programu ogólnego „Bezpieczeństwo i ochrona wolności”

komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiającego na lata 2007-2013 program ramowy „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”; wniosków dotyczących decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiających na lata 2007-2013 programy szczegółowe „Walka z przemocą (Daphne) oraz profilaktyka i informacja antynarkotykowa” „Prawa podstawowe i obywatelstwo” „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych” „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” jako części programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”

(2006/C 192/06)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 10 maja 2005 r. „Program haski: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat — Partnerstwo na rzecz odnowy europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”, COM(2005) 184 końcowy;

uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiający na lata 2007-2013 program ramowy „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”; wnioski dotyczące decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające na lata 2007-2013 programy szczegółowe „Walka z przemocą (Daphne) oraz profilaktyka i informacja antynarkotykowa”, „Prawa podstawowe i obywatelstwo”, „Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych”, „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” jako części programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”, COM(2005) 122 końcowy — 2005/0037 (COD) — 2005/0038(CNS) — 2005/0039 (CNS) — 2005/0040 (COD);

uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiający program ramowy „Bezpieczeństwo i ochrona wolności” na lata 2007-2013; wnioski dotyczące decyzji Rady ustanawiających na okres 2007-2013 programy szczegółowe „Zapobieganie aktom terrorystycznym, gotowość i zarządzanie skutkami” oraz „Zapobieganie i zwalczanie przestępczości” jako części programu ogólnego „Bezpieczeństwo i ochrona wolności”, COM(2005) 124 końcowy — 2005/0034 (CNS) — 2005/0035 (CNS);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 10 maja 2005 r. o zasięgnięciu w tych sprawach opinii Komitetu, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swojego Prezydium z dnia 12 kwietnia 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Konstytucyjnych i Sprawowania Rządów w Europie przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając swoją opinię w sprawie „UE jako przestrzeń wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa: rola samorządów lokalnych i regionalnych we wdrażaniu programu haskiego” (CdR 223/2004 fin ⁽¹⁾);

uwzględniając swoją opinię z dnia 12 października 2005 r. w sprawie komunikatów Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego: „Zapobieganie, przygotowanie oraz odpowiedź na ataki terrorystyczne”, „Zapobieganie i zwalczanie finansowania terroryzmu poprzez środki mające na celu usprawnienie wymiany informacji, zwiększenie przejrzystości i wykrywalności transakcji finansowych”, „Gotowość i radzenie sobie z konsekwencjami w walce z terroryzmem” oraz „Ochrona infrastruktury strategicznej w walce z terroryzmem” (CdR 465/2004 fin);

(¹) Dz.U. C 231 z 20.9.2005, str. 83.

uwzględniając projekt opinii (CdR 122/2005 rev.) przyjęty dnia 12 grudnia 2005 r. przez Komisję ds. Konstytucyjnych i Sprawowania Rządów w Europie (sprawozdawca: **Ivo OPSTELTEN**, burmistrz Rotterdamu);

a także mając na uwadze co następuje:

- 1) Stopień, w jakim odniesie sukces polityka UE w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, będzie miał decydujące znaczenie dla oceny obywateli europejskich w zakresie wartości dodanej Unii Europejskiej.
- 2) W większości państw członkowskich samorzady lokalne i regionalne posiadają kompetencje w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa, jak też często są (współ)odpowiedzialne za podejmowanie problemów społecznych mogących prowadzić do osłabienia poczucia bezpieczeństwa.
- 3) Efektywność i skuteczność polityki Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa, wolności i sprawiedliwości jest w wielu aspektach, takich jak obywatelstwo, zarządzanie sytuacjami kryzysowymi, zwalczanie terroryzmu, integracja, wymiana informacji czy walka z przestępczością zorganizowaną, w dużym stopniu współzależna od sposobu, w jaki samorzady lokalne i regionalne wypełniają swoje obowiązki w tym zakresie.
- 4) Kluczowa rola samorządów lokalnych i regionalnych w zakresie tychże aspektów polityki bezpieczeństwa nie doczekała się jeszcze należnego uznania i sprawiedliwej oceny na szczeblu europejskim.
- 5) Uznanie roli samorządów lokalnych i regionalnych na szczeblu unijnym powinno w szczególności umożliwić powstanie i stymulowanie odpowiednich do tego celu warunków na podstawie jasnego spojrzenia na efektywny i zrównoważony podział uprawnień w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości między Radą Europejską i Komisją z jednej strony a organami krajowymi z drugiej strony, w połączeniu z aktywną postawą i inicjatywą samych organów lokalnych i regionalnych, czy to w ramach Komitetu Regionów, czy poza nim,

na 63. sesji plenarnej w dniach 15-16 lutego 2006 r. (posiedzenie z dnia 16 lutego) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **wyraża uznanie** dla sposobu, w jaki Komisja podjęła się rozwinięcia programu haskiego. Obszerna lista środków i działań zawarta w programie działań COM(2005) 184 oraz w programach ramowych COM(2005)124 i COM(2005)122 świadczą o woli i determinacji wzmocnienia wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Europie;

1.2 **jest zdania**, że kwestie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości słusznie zostały uznane za wysoce priorytetowe w Unii Europejskiej. Kwestie te leżą rzeczywiście na sercu obywatelom UE. Debata na temat traktatu konstytucyjnego ukazała, że wielu obywateli jest niezadowolonych z wyników Unii Europejskiej. Prowadzona dotychczas polityka mająca na celu przywrócenie więzi między Europą a jej obywatelami nie przyniosła spodziewanych rezultatów. Samorzady terytorialne, działające najbliżej obywateli, zauważają w bezpośrednim kontakcie, że coraz częściej odwracają się oni od Unii Europejskiej;

1.3 **jest zdania**, że unikalną szansę na odzyskanie poparcia obywateli stanowi odnowa i modernizacja europejskiej polityki wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Niech obywatele zobaczą, że Unia wnosi istotny, konkretny wkład w poprawę bezpieczeństwa ich najbliższego otoczenia oraz w ochronę ich swobód i praw;

1.4 **zaznacza**, że odnowa i modernizacja polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości wymaga jednak uznania kluczowej roli samorządów lokalnych i regionalnych. W tej kwestii stwierdza, że obecna polityka dopuszcza się istotnego zaniedbania polegającego na przywiązywaniu dużej wagi do roli organów szczebla krajowego. Te zaś *nie mogą* rozwiązać wielu problemów bez udziału samorządów lokalnych i regionalnych. Samorzady lokalne i regionalne znajdują się często *na pierwszej linii*: to one pierwsze reagują (zarówno jeśli chodzi o zarządzanie, jak i działania operacyjne) na katastrofalne w skutkach zamachy terrorystyczne, pandemie, klęski naturalne, eksplozje czy pożary w kompleksach przemysłowych, przerwy w dopływie energii elektrycznej, katastrofy podczas wielkich wydarzeń i imprez itp. Samorzady lokalne i regionalne działają także na pierwszej linii w zakresie np. ograniczania zakłóceń porządku publicznego, zwalczania przestępczości i przemocy na ulicach, wspierania skutecznej integracji nowych obywateli europejskich czy podejmowania środków zapobiegających groźbie radykalizacji w dowolnej dziedzinie życia;

1.5 **jest zdania**, że Unia Europejska — wszystkie państwa członkowskie razem — i samorzady lokalne i regionalne *potrzebują się wzajemnie*, żeby osiągnąć widoczną i zauważalną dla obywateli poprawę na polu wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. W dzisiejszej polityce UE w niewystarczającym stopniu uwzględnia się tę zależność. Już teraz można zatem stwierdzić, że jeśli polityka ta będzie nadal realizowana jak ma to miejsce obecnie, będzie ona *nie dość efektywna*. Pierwsza linia nie otrzymuje wystarczającego wsparcia i jest niewystarczająco zaangażowana w działania strategiczne. Brakuje także zrozumienia faktu, że w przypadku wielu problemów z dziedziny wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości odpowiednio i skutecznie zaangażowanie wspornianej pierwszej linii może już wystarczyć do ich rozwiązania;

1.6 **uważa**, że odnowa i modernizacja muszą także być realizowane dzięki bardziej *usystematyzowanej i ustrukturyzowanej* wizji polityki europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Obszerna, załączona do programu działań, lista różnorodnych i, na pierwszy rzut oka, niezwiązanych ze sobą środków i działań nie sprzyja przejrzystości, jasności i wykonalności tej polityki. Znamienne jest, że nie wszystkie punkty programu haskiego zostały ujęte w programie działań oraz że program działań zawiera nowe punkty, nieistniejące w programie haskim. Do tego przyjęte do tej pory ramowe programy finansowe nie pokrywają całości programu działań;

1.7 **wzywa** do *połączenia sił*, aby podjąć poważne problemy w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Wśród obywateli, przedsiębiorstw, organizacji, instytucji, rządzących i (demokratycznie wybranych) przedstawicieli na wszystkich szczeblach silne jest poczucie naglącej potrzeby działania w tym zakresie. Nie wystarcza już mniej lub bardziej formalna wymiana opinii. Konieczne jest zdecydowane podejście, pozbawione biurokratycznych przeszkód. Poniżej Komitet przedstawia szereg konkretnych propozycji, które mogą stanowić punkt wyjścia dla takiego podejścia.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Ogólne zalecenia dotyczące rozwoju i wdrażania unijnej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Komitet Regionów

2.1 **uważa**, że w najbliższych latach treść programu działania służącego za podstawę realizacji programu haskiego powinna zostać zmodyfikowana zgodnie z zaleceniami jego opinii. Komisja sama konkluduje już w omawianym programie działania, że zważywszy na polityczny charakter dziedziny wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, musi istnieć możliwość dostosowania programu działania tam, gdzie to konieczne. Na koniec 2006 r. przewidziano śródkresowy przegląd programu. Trzeba zadbać o to, by w tekstach podsumowujących przegląd jednoznacznie wyjaśniono, w jaki sposób wzmocniona została pozycja samorządów lokalnych i regionalnych w zakresie wspomnianej polityki;

2.2 **popiera** pomysł, że należałoby wspierać takie dostosowanie programów ramowych, aby:

- ustanowiono zasadę, zgodnie z którą częścią środków finansowych na realizację programu działania dysponowałyby samorządy lokalne i regionalne;
- nie było żadnej wątpliwości co do tego, że inicjatywy samorządów lokalnych i regionalnych o potencjalnym oddziaływaniu na skalę ogólnoeuropejską faktycznie mogą otrzymać wsparcie. W tym celu trzeba by wyjaśnić lub uzupełnić artykuł 4 omawianych programów. Mówiąc o oddziaływaniu na skalę europejską, ma się tutaj na myśli istotne konsekwencje dla polityki w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w kilku państwach członkowskich. Problemy związane z kwestią bezpieczeństwa,

ich przyczyny i rozwiązania nie są przecież takie same we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej;

- do wsparcia kwalifikowały się również działania samorządów lokalnych i regionalnych o zakresie wykraczającym poza przedmiot jednego programu składowego, a zatem faktycznie łączące w sobie tematy różnych programów składowych; weźmy dla przykładu (między)miejskie programy zmierzające do przeciwdziałania przemocy, zwalczania przestępczości zorganizowanej, ulepszenia wymiany informacji i łączenia baz danych, zapobiegania groźbie radykalizacji itd. Należy zadbać o to, by inicjatywy takie mogły być przedstawiane w jednym biurze i były rozpatrywane w ramach jednej kompleksowej procedury decyzyjnej;

2.3 **stwierdza**, że omawiane programy ramowe są opisane w tekstach objaśniających jako znaczne uproszczenie systemu planowania wydatków i finansowania. Z perspektywy Brukseli z pewnością tak właśnie może się wydawać; z perspektywy samorządów lokalnych i regionalnych system ten w obecnej formie jest jednak zbyt skomplikowany i niedostosowany do praktycznych potrzeb;

2.4 **proponuje**, aby przy okazji śródkresowego przeglądu programu działań dla każdego państwa członkowskiego sporządzony został ogólny raport dotyczący znaczenia programu haskiego i programu działania dla samorządów lokalnych i regionalnych danego państwa. Należy przy tym znaleźć odpowiedzi (także) na następujące pytania:

- W jaki sposób samorządy lokalne i regionalne są czynnie zaangażowane w *przygotowywanie* europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości?
- W jaki sposób samorządy lokalne i regionalne są czynnie zaangażowane w *zapewnienie skutecznej realizacji* europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości?
- W jaki sposób można *udoskonalic* czynne zaangażowanie samorządów lokalnych i regionalnych w przygotowanie i realizację europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości na terenie danego państwa członkowskiego?
- W jakim stopniu samorządy lokalne i regionalne korzystają ze wsparcia, koordynacji, informacji itp. zapewnianych przez Unię w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, np. poprzez czerpanie z istniejących najlepszych praktyk lub też rozwijanie najlepszych praktyk w ramach współpracy?

2.5 **życzy sobie**, żeby zadbano o to, by samorządy lokalne i regionalne w różnych państwach członkowskich zostały włączone w przygotowanie wspomnianych raportów. Posłużyłyby one za podstawę w opracowaniu ogólnoeuropejskiego modelu. W roku 2006 lub 2007 należałoby zorganizować obrady okrągłego stołu, podczas których Komisja oraz przedstawiciele państw członkowskich i Komitetu Regionów — wspierani w miarę możliwości przez specjalistów i zainteresowane organizacje sieciowe — omówiliby ten model i przygotowali stosowne konkluzje i zalecenia;

2.6 **wnioskuje o** umożliwienie jego członkom opracowania w latach 2006-2007, we współpracy z Komisją, *programu działania w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości*, który proponowałby samorządom lokalnym i regionalnym zainteresowanym udziałem w nim konkretne cele mogące wnieść wkład w zwiększenie skuteczności europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (także dzięki korzyściom, jakie tego rodzaju działania przyniosą innym samorządom). Cele te mogłyby w każdym razie dotyczyć:

- rozwijania i udostępniania najlepszych praktyk, np. dotyczących zarządzania sytuacjami kryzysowymi, zwalczania terroryzmu, integracji, przeciwdziałania groźbie radykalizacji, działań administracyjnych wymierzonych przeciwko przestępczości zorganizowanej;
- wymiany informacji i organizowania sieci wspierających;
- organizowania przekazu wiedzy, zapewniania jakości i programów kształcenia;

2.7 **uważa, że należy położyć nacisk** na konieczność podejmowania przez samorządy lokalne i regionalne (wspólnych) *inicjatyw*, co umocniłoby ich pozycję w ramach europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, celem zwiększenia jej ogólnej skuteczności;

2.8 **domaga się**, by wzmocnić *stopień poinformowania* samorządów lokalnych i regionalnych w zakresie unijnej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Wiele informacji już istnieje, ale trudno jest je znaleźć lub nie są wystarczająco łatwo dostępne. Obecne strumienie informacji nie docierają do tych osób w samorządach lokalnych i regionalnych, które mają mgliste lub żadne pojęcie o znaczeniu działań Unii Europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (a aktualnie dotyczy to prawdopodobnie jeszcze sporej grupy). Należy więc, przy udziale Komitetu, zbadać następujące możliwości:

- aktywniejszego, bardziej ukierunkowanego i konkretniejszego („Co to znaczy dla Pani/Pana?”) informowania grupy docelowej, jaką stanowią władze lokalne i regionalne, w kwestii europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, np. poprzez organizowanie interaktywnych rynków informacji;
- uwzględniania w polityce informacyjnej różnych kategorii istniejących w obrębie grupy docelowej, tak jak to naszkicowano wyżej;
- ustanowienia systemu organizacyjnego przewidującego np. utworzenie wspieranego przez kilka jednostek administracyjnych biura, w którym samorządy lokalne i regionalne mogłyby uzyskać informacje i odpowiedzi na pytania dotyczące europejskiej polityki w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;

2.9 **uważa**, że należałoby tak organizować proces opracowywania, realizacji, prowadzenia i ewaluacji europejskiej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, żeby zapewnione zostało zaangażowanie organów lokalnych i regionalnych w całym łańcuchu działań, w szczególności zaś w tych elementach polityki, które bezpośrednio dotyczą kompe-

tencji samorządów. O ile mówi się już teraz o zaangażowaniu, w praktyce jest ono wciąż mało widoczne. Byłoby pożądane, aby niniejsza opinia wywołała także dyskusję podczas obrad okrągłego stołu, o których wspomina się w punkcie 2.5;

2.10 **radzi**, aby nie pozostawać w sferze abstrakcji typu: „bardzo ważne jest głębokie zaangażowanie samorządów lokalnych i regionalnych”, lecz aby przejść do konkretów, np. takich, jak dostosowanie sposobów funkcjonowania Rady, Komisji i Parlamentu Europejskiego. Można by chociażby systematycznie zamieszczać rozdział pt. „*Rola samorządów lokalnych i regionalnych*” w tekstach objaśniających do komunikatów, wniosków i decyzji. Wartość dodana takiego rozdziału leżałaby nawet nie tyle w jego ostatecznej treści, lecz w impulsie, jaki by dawał w procesie przygotowywania dokumentów;

2.11 **uważa**, że należy wykorzystać organy lokalne i regionalne jako *wylegarnie* konkretnych i praktycznych pomysłów dotyczących polityki wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Działając na pierwszej linii, europejskie samorządy lokalne i regionalne dysponują praktycznymi doświadczeniami, poglądami i fachową wiedzą, które często w mniejszym stopniu posiadają organy szczebla krajowego. Trzeba zatem zmobilizować istniejący potencjał pomysłów i przyznać mu znaczącą rolę w procesie przygotowywania omawianej polityki;

2.12 **wnioskuje o** umożliwienie udziału *zespołów eksperckich* z samorządów lokalnych i regionalnych w procesie *monitorowania* programu haskiego i programu działania (coroczna „tablica wyników”) w tych aspektach polityki, za które organy te ponoszą bezpośrednią odpowiedzialność. W ten sposób można będzie dowiedzieć się z pierwszej ręki jak ta polityka funkcjonuje w praktyce;

2.13 **opowiada się za** przyjęciem bardziej *usystematyzowanej i ustrukturyzowanej* wizji, jeśli rzeczywiście zamierza się kontynuować obecne podejście programowe europejskiej polityki wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Punktem wyjścia musi być tu zasada, że środki mają szansę odnieść sukces, tylko jeśli są wdrażane w ramach logicznego łańcucha spójnych działań;

2.14 **zwraca uwagę**, że raczej zbędne okazuje się dawanie władzom państwowym większych możliwości zdobywania informacji o uczciwości zawodowej osób (np. ubiegających się o zezwolenia czy dotacje), gdyż władze nie ustalają polityki w tej dziedzinie, nie dysponują instrumentami pozwalającymi na kontrolę uczciwości zawodowej i nie egzekwują przepisów z nią związanych. Mało racjonalne jest również inwestowanie w represyjne rozwiązywanie problemów bezpieczeństwa w niektórych dzielnicach miejskich, jeśli nie inwestuje się jednocześnie w infrastrukturę fizyczną i społeczną;

2.15 **zaleca**, by w pierw poznać takie łańcuchy spójnych działań, aby można było określić, zgodnie z zasadą pomocniczości, na jakich zagadnieniach powinna się skoncentrować Unia Europejska. Należy przy tym wybrać określoną liczbę priorytetowych tematów, a inne pozostawić kompetencji organów krajowych. Konieczne jest określenie jak największej liczby konkretnych celów. Uproszczenie i koncentracja zwiększają konieczną przejrzystość i stabilność;

2.16 **wnioskuje o to**, by umożliwić samorządom lokalnym i regionalnym wniesienie wkładu do rozważań nad europejską polityką w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który dotyczyłby nie tylko jej odrębnych, konkretnych działań, lecz także *strategicznych konceptów*, które są jej podstawą. Trzeba jak najlepiej określić *zakres merytoryczny* tej dziedziny polityki oraz możliwości wzmocnienia roli bezpieczeństwa w innych jej obszarach (*integracja zewnętrzna*). W dziedzinie polityki środowiskowej położenie większego nacisku na bezpieczeństwo może np. doprowadzić do tego, że w przepisach dotyczących dostępu do informacji przedsiębiorstw w kwestiach środowiska znajdzie się więcej miejsca dla zasady ujawniania wrażliwych danych;

2.17 **podkreśla** konieczność zbadania, w jakim stopniu klasyfikacje i zasady organizacji stosowane przez samorzady lokalne i regionalne (np. klasyfikacja polityk według ich zorientowania na potrzeby indywidualne lub grupy docelowej, według podejmowanych problemów czy dziedziny zastosowania) dałyby się też zastosować na szczeblu europejskim;

2.18 **zaznacza**, że wypracowanie (odnowionej) systematycznej i ustrukturyzowanej wizji polityki europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości wymaga także (*ponownego*) *rozważenia jej podstaw prawnych*. Traktat konstytucyjny posłużył za wytyczną, jeśli chodzi o poziom, do którego osiągnięcia aspiruje program haski. Należy zastanowić się nad konsekwencjami obecnego stanu europejskiego procesu konstytucyjnego dla polityki wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jak też rozważyć możliwości stosownej reakcji. Z drugiej strony, (odnowiona) wizja może także pozwolić na określenie ramowych warunków, jakie *musiałaby* spełnić europejska podstawa prawna. Niezbędna jest solidna demokratyczna legitymizacja unijnej polityki w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jak również jej zgodność z literą prawa. Trzeba zatem odpowiednio ustalić, na czym będzie polegał wkład samorządów lokalnych i regionalnych;

2.19 **zaleca** określenie jaśniejszej *strategii komunikacyjnej* w zakresie unijnej polityki wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, dostosowanej do potrzeb obywateli i przedsiębiorstw. Organy lokalne i regionalne stanowią na ogół pierwszą instancję, do której zwracają się obywatele i przedsiębiorstwa. Należy więc aktywnie zaangażować właśnie samorzady lokalne i regionalne, aby pokazać obywatelom i przedsiębiorstwom, w jaki sposób Unia zapewnia im — lub przyczynia się do zapewnienia — ich bezpieczeństwa.

Zalecenia dotyczące elementów europejskiej polityki wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, za które (współ)odpowiedzialne są samorzady lokalne i regionalne

Zarządzanie sytuacjami kryzysowymi

Komitet Regionów

2.20 **zwraca uwagę**, że ataki terrorystyczne w Londynie i Madrycie, powódzie w wielu regionach Europy w 2005 r., epidemie zakaźnych chorób ludzi i zwierząt, skutki długotrwałych awarii prądu, niedawne zamieszki we francuskich miastach — wszystko to są przykłady sytuacji, w których władze lokalne i regionalne są w dużym stopniu (w pierwszej kolejności) odpowiedzialne za podjęcie odpowiednich kroków w zakresie zarządzania sytuacjami kryzysowymi;

2.21 **zwraca uwagę**, że profesjonalizacja zarządzania sytuacjami kryzysowymi jest niezbędnym krokiem naprzód w dziedzinie walki z terroryzmem, a także w szerszym kontekście. Niedawne utworzenie europejskiej sieci w dziedzinie

zarządzania sytuacjami kryzysowymi czy funkcjonującego w ramach Rady Europy Europejskiego Forum Zarządzania Sytuacjami Klęsk Żywiolowych na Szczeblu Lokalnym i Regionalnym (European Forum of Local and Regional Disaster Management), jest przykładem istnienia szeroko rozpowszechnionego poczucia naglącej potrzeby osiągnięcia tego rodzaju profesjonalizacji;

2.22 **uważa**, że europejska polityka wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna wspierać odpowiednie podejście w zakresie zarządzania sytuacjami kryzysowymi na dwa sposoby:

— odgrywając rolę *koordynującą, towarzyszącą*, wszędzie tam, gdzie współpraca międzynarodowa jest nieodzowna w dziedzinie prewencji, przygotowań, reakcji i monitorowania. Chodzi przy tym o wszystkie rodzaje sytuacji kryzysowych o zasięgu międzynarodowym. Zawężanie europejskiej polityki do sytuacji kryzysowych mających miejsce w regionach przygranicznych i które mogą mieć skutki transgraniczne jest podejściem nieaktualnym. We współczesnym społeczeństwie kryzysy związane z podstawową infrastrukturą, jak np. lotniskami i portami, węzłami łączącymi strumienie dóbr i usług, sieciami zaopatrzenia w energię, a także z chorobami zakaźnymi i innymi, mają prawie zawsze skutki transgraniczne;

— odgrywając rolę *stymulującą*, ilekroć jakość zarządzania sytuacjami kryzysowymi może ulec znacznej poprawie dzięki sieciom i wymianie informacji (np. dotyczących najlepszych praktyk), udostępnianiu instrumentów, metod i technik (np. co się tyczy oceny ryzyka i systemów wykrywania) czy wspieraniu praktycznych ćwiczeń w dziedzinie rozwiązywania sytuacji kryzysowych;

2.23 **zaleca** nadanie priorytetowego znaczenia *zarządzaniu sytuacjami kryzysowymi* i w związku z tym podkreśla, że odpowiedzialność za skuteczność organizacyjnych ram zarządzania sytuacjami kryzysowymi przypada *przede wszystkim* organom krajowym;

2.24 **wyraża przekonanie**, że niezbędne jest wykorzystanie funkcji Unii Europejskiej, zarówno koordynującej i towarzyszącej, jak i stymulującej, do opracowania konkretnych środków, które podczas *śródkresowego przeglądu* programu działania mogłyby zostać włączone do harmonogramu na lata 2007 — 2013. Wysoce priorytetowy charakter należy nadać wdrożeniu środków, o których mowa w punkcie 3.5 załącznika do programu działań. Konieczne jest udostępnienie środków finansowych na profesjonalizację zarządzania sytuacjami kryzysowymi w szerokim znaczeniu (nie tylko w dziedzinie walki z terroryzmem), między innymi poprzez:

— umożliwienie samorządom lokalnym i regionalnym przyjęcia i rozwijania *nowych metod, technik i najlepszych praktyk* (takich jak komunikacja w sytuacjach kryzysowych, rozwijanie ścisłych związków między lokalnymi organizacjami obywatelskimi a samorządami, struktury administracyjne i operacyjne w sytuacjach kryzysowych);

— udostępnienie władzom lokalnym i regionalnym środków koniecznych do *zoptymalizowania swoich programów zarządzania sytuacjami kryzysowymi oraz wspierania częstych ćwiczeń w ich zakresie*;

— umożliwienie organom lokalnym i regionalnym włączania *obywateli* w ćwiczenia polegające na symulacji sytuacji kryzysowych, w celu zarówno zwiększenia społecznej świadomości ryzyka, jak i poznania reakcji obywateli i należytego uwzględnienia jej w programach;

2.25 **domaga się**, by rozszerzono zakres wniosku dotyczącego programu szczegółowego „Zapobieganie aktom terrorystycznym, gotowość i zarządzanie skutkami” na okres 2007-2013 w taki sposób, aby ustanowić także podstawy finansowania poprawy zarządzania sytuacjami kryzysowymi niezwiązanymi z działalnością terrorystyczną;

Zwalczanie terroryzmu

2.26 **zauważa**, że obywatele żyjący w strachu przed zamachem są pozbawieni swoich podstawowych wolności. Unia Europejska nie może się pogodzić z taką sytuacją. W nawiązaniu do swojej opinii w sprawie walki z terroryzmem (CdR 465/2004) podkreśla się tu znaczenie środków w dziedzinie zapobiegania, przygotowania i odpowiedzi na ataki terrorystyczne. Aby podejście prewencyjne było skuteczne, należy szukać głębszych przyczyn terroryzmu — zjawiska, które wywodzi się z ekstremizmu, i podejmować działania wobec nich. Należy w związku z tym uznać fakt, że istnieje związek pomiędzy nimi a polityką integracji oraz koniecznością zapewnienia rzeczywistego i pełnego udziału zintegrowanych imigrantów w życiu społeczności europejskiej;

2.27 **podkreśla**, że konieczne są zwłaszcza wysiłki na rzecz rozpoznawania tendencji radykalnych i ekstremalnych i stwierdzania, jakie grupy są na nie podatne — zwłaszcza w tych regionach UE, gdzie radykalizacja stanowi realne zagrożenie. Poza zagrożeniem, jakie stanowi owa ograniczona liczba osób, których postawa ulega radykalizacji i które przechodzą do działań terrorystycznych, pojawia się równie ważne zagrożenie wynikające z procesów polaryzacji. Mogą one pociągać za sobą niekorzystne skutki dla bezpieczeństwa, jakości życia i ducha tolerancji, co z kolei może zagrażać spójności społecznej. Proces polaryzacji stanowi znaczne zagrożenie w wielu krajach Europy. Tzw. „wskaźniki wczesnego ostrzegania” mogłyby umożliwić wykrywanie procesów radykalizacji i polaryzacji. Wskaźniki te już na wczesnym etapie umożliwiłyby władzom publicznym oraz instytucjom kwaterunkowym, pomocy społecznej, pomocy pedagogicznej i pomocy dla młodzieży, jak i organizacjom opieki zdrowotnej rozpoznawanie i podejmowanie działań wobec osób, które podatne są na radykalizację, co z kolei pozwoliłoby uniknąć rozwinięcia się terroryzmu „rodzimego”. Jednocześnie należy zapewnić, by podjęte środki nie utrudniły integracji i zatrudniania imigrantów. Istotną sprawą jest, by nie dopuścić do ewolucji w stronę radykalizacji ze strony licznych „klas średnich”, które (jeszcze) wcale lub nie dość czują się zintegrowane ze społeczeństwem europejskim;

2.28 **podkreśla**, że tego typu zdolność reagowania powinna przybrać konkretny kształt szczególnie na szczeblu władz lokalnych i należy wobec tego już obecnie wspomagać samorządy lokalne, by powiększyć ich stopień poinformowania, np. poprzez zakładanie lokalnych punktów informacyjnych służących do wczesnego powiadamiania o radykalizacji. Owe punkty informacyjne mogą pomóc władzom lokalnym odpowiednio zinterpretować sygnały i określić sposoby reagowania na nie;

2.29 **uważa za konieczne**, aby zadbać o przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń przygotowujących urzędników władz lokalnych do rozpoznawania odpowiednich oznak radykalizacji i powiadamiania o nich;

2.30 **zaleca** również zbadanie możliwości przeciwdziałania rekrutacji prowadzonej przez organizacje ekstremistyczne i stworzenie skutecznej metody działania przeciw wezwaniom do ekstremizmu i udostępnianiu w internecie praktycznych informacji pomocnych w przygotowywaniu zamachów terrorystycznych;

2.31 **zaleca** podjęcie decyzji umożliwiających szybszą i dokładną wymianę informacji dotyczących transakcji finansowych. Wymiana taka powinna doprowadzić do większej przejrzystości instytucji i organizacji, jak również byłaby korzystna dla samorządów lokalnych. Zdarza się regularnie, że przepływy finansowe przechodzą przez instytucje i organizacje dofinansowywane przez samorządy terytorialne (np. na potrzeby działań na rzecz integracji). Posiadanie odpowiednich informacji może pomóc zablokować takie przepływy pieniężne. Propozycje odnoszące się do tych zagadnień muszą wobec powyższego zostać uwypuklone w planach na rok 2006;

2.32 **zwraca uwagę**, że skuteczne badanie i zwalczanie terroryzmu wymaga bardziej intensywnej współpracy i wymiany informacji zarówno między państwami członkowskimi, jak i różnymi szczeblami władzy w państwach. Program działań przewiduje stworzenie w każdym państwie tzw. punktu kontaktowego, który miałby dostęp do wszystkich istotnych informacji związanych z rzeczywistą albo potencjalną działalnością terrorystyczną. Punkt kontaktowy może jednak skutecznie spełniać swą rolę jedynie wtedy, gdy opiera się na dobrze funkcjonującej sieci informowania, z udziałem władz lokalnych i regionalnych i kiedy jego działanie opiera się na zasadzie „need to know, need to share” („potrzebujesz wiedzy — dziel się nią”). Państwa członkowskie powinny objaśnić, w jaki sposób zapewniają skuteczne działanie takiej sieci informowania i w razie potrzeby opisać plany jej ulepszenia;

2.33 **życzy sobie** zapewnienia strukturalnych możliwości wymiany ekspertyzy w zakresie walki z terroryzmem, np. tworząc w tym celu ośrodek wiedzy specjalistycznej. Wymiana informacji na temat aktualnych zadań operacyjnych ma duże znaczenie, ale równie ważne jest, aby jak najszybciej dzielić się doświadczeniem wynikającym ze strategicznego podejścia do walki z terroryzmem. Powinny zostać w to włączone również sieci samorządów lokalnych i regionalnych;

2.34 **zaleca**, by zająć się nie tylko identyfikacją infrastruktury krytycznej, jak przewiduje program działań, lecz także miejsc bardzo uczęszczanych, jak np. dworce, stadiony, atrakcje turystyczne, miejsca przeprowadzania imprez masowych itp.; **przy-pomina** również, że organy lokalne i regionalne często odgrywają ważną rolę w ochronie miejsc tego typu;

2.35 **domaga się** w związku z tym wsparcia dla samorządów lokalnych i regionalnych przy opracowywaniu profesjonalnych analiz zagrożeń a także zachęty do rozwijania najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony i zabezpieczeń. Konieczne jest też zapewnienie samorządom terytorialnym podstaw prawnych, umożliwiających nakładanie wymogów dotyczących środków ochrony i bezpieczeństwa na właścicieli i zarządców obiektów szczególnie narażonych; dlatego należy wspierać opracowywanie narzędzi pozwalających władzom na egzekwowanie bardziej skutecznego wdrażania rozporządzeń przez właścicieli i zarządców obiektów;

2.36 **zachęca**, by w odniesieniu np. do dostępu do informacji na temat środowiska ponownie rozważyć zasady określające, co obywatele powinni wiedzieć o zagrożeniach występujących w ich miejscu zamieszkania oraz jak dalece i w jakim stopniu konieczne jest ujawnianie danych operacyjnych dotyczących charakterystyki i zabezpieczenia obiektów szczególnie narażonych;

2.37 **przypomina**, że jakość usług w zakresie nadzorowania i ochrony (przez przedsiębiorstwa prywatne) jest kwestią zasadniczą dla bezpieczeństwa obiektów szczególnie narażonych; w związku z tym należy zbadać, czy konieczne, albo w ogóle możliwe, są dalsze środki zmierzające do podniesienia jakości;

2.38 **wyraża ubolewanie**, że w programie działań brakuje rozwiązań mających na celu zwiększenie świadomości ryzyka u obywateli, którzy w istocie oczekują od władz terytorialnych odpowiedniego informowania o zagrożeniach potencjalnymi zamachami w ich najbliższym środowisku. W związku z tym należy wspierać tworzenie ściśle ukierunkowanych *strategii komunikacyjnych*;

Prawa podstawowe i obywatelstwo

2.39 **przypomina**, że w dyskusji na temat praw podstawowych duży nacisk kładzie się na uniknięcie erozji tych praw, i **ubolewa**, że wysiłki podejmowane przez władze w celu zapewnienia bezpieczeństwa społeczeństwu nie są jeszcze wystarczająco wyraźnie przedstawiane;

2.40 **stwierdza**, że debata na temat praw podstawowych może być prowadzona w skuteczny sposób tylko wtedy, gdy jednocześnie prowadzi się dyskusję na temat *obowiązków*, jak np. w kwestii integracji. Konieczne jest zbliżenie polityki europejskiej w tej dziedzinie do obywateli, poprzez aktywne debaty na ten temat na szczeblu lokalnym, np. poprzez organizację *debat miejskich*. Tego typu debaty są niezbędne, aby stwierdzić, jakie środki można zastosować, aby osiągnąć równowagę między prawami a obowiązkami.

2.41 **popiera** utworzenie *Agencji Praw Podstawowych* (jak przewidziano w programie haskim), która mogłaby inwentaryzować, opisywać i udostępniać *najlepsze praktyki* w tej dziedzinie, jak też wnieść znaczący wkład w dyskusję na temat dyskryminacji, rasizmu, integracji i terroryzmu — w obliczu rosnących obaw przed możliwymi zamachami lub zamieszkami;

2.42 **wyraża ubolewanie**, że w wyniku niepewności związanej z traktatem konstytucyjnym, zagrożone są również przewidywane ulepszenia w dziedzinie ochrony prawnej w Europejskim Trybunale Sprawiedliwości; dotyczy to mianowicie prawa osób fizycznych i prawnych do przeciwstawiania się wszelkim regulacjom unijnym, które dotyczą ich bezpośrednio. Zważywszy że w nadchodzących latach polityka Unii Europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ulegnie intensyfikacji, należy doprowadzić do szybkiego uzupełnienia owych braków w zakresie ochrony prawnej;

Integracja

2.43 **przypomina**, że wpływ nowo przybyłych, imigrantów lub osób poszukujących azylu (w wypadku gdy otrzymali status uchodźców lub inny typ dodatkowej ochrony humanitarnej), na nasze społeczeństwa — często rozłożony na wiele pokoleń

— *jest szczególnie widoczny na szczeblu lokalnym*; **uważa** zatem, że szczególnie w miastach bardzo ważne jest zapewnienie skutecznej integracji (w sensie strukturalnym, społecznym, gospodarczym i kulturowym), przy czym absolutnie kluczowe jest, by zapewnić rzeczywisty i *pełny udział osób integrowanych w społeczeństwie europejskim*. Niedawne zamieszki w miastach Francji również świadczą o znaczeniu takiego podejścia;

2.44 **podkreśla**, że w ramach integracji należy starać się o utworzenie wspólnotowej więzi ze społeczeństwem, którego jest się częścią co nie jest możliwe, jeśli postrzega się integrację jako „fakultatywną”. Na szczeblu Unii Europejskiej należy określić przejrzyste ramy i warunki wstępne konieczne dla udanej integracji, uznając przy tym, że jej przeprowadzanie leży przede wszystkim w kompetencjach krajowych. Należy wspomagać władze lokalne w organizowaniu procesu integracji, udostępniając im *informacje, środki finansowe i pomagając w rozwijaniu najlepszych praktyk*. Podczas konferencji ministrów europejskich odpowiedzialnych za integrację, w listopadzie 2004 r. w Groningen (Holandia), położono solidne podstawy takiej pomocy;

2.45 **proponuje**, by wspierać prowadzenie debat miejskich i dialogu, naukę języka, kursy integracji społecznej, projekty tworzenia miejsc pracy, projekty emancypacyjne, antydyskryminacyjne itp., jak też dbać o systematyczną wymianę i monitoring doświadczeń, innowacji, sukcesów i niepowodzeń w tej dziedzinie na szczeblu lokalnym;

2.46 **uważa**, że należy zapobiegać pojawianiu się poczucia bezradności u niektórych grup ludności i aktywować środki wprowadzające równowagę pomiędzy różnymi dzielnicami dużych miast, zwłaszcza dotyczące polityki zasiedlania, dochodów i edukacji;

2.47 **przyjmuje z zadowoleniem** kolejne wydanie europejskiego podręcznika integracji, na który trzeba jednak zwrócić większą uwagę przede wszystkim samorządów lokalnych i regionalnych, gdyż istnieje przeświadczenie, że podręcznik ten, w pierwszym wydaniu, nie był wystarczająco znany;

2.48 **popiera** inicjatywę corocznego organizowania *europejskiego forum integracji* i proponuje powiązać ją ściśle z doświadczeniami i wiedzą fachową władz lokalnych i regionalnych;

Ochrona prywatności i bezpieczeństwo wymiany informacji

2.49 **zwraca uwagę**, że ochrona prywatności skierowała się w drugiej połowie minionego stulecia, w wyniku obaw przed państwem policyjnym, w stronę ochrony obywateli przed władzami, i uważa za konieczne odnalezienie nowej równowagi, która w większym stopniu uwzględniałaby ochronę bezpieczeństwa obywateli wobec łamiących prawo osób o złych intencjach;

2.50 w tym kontekście **popiera** cel polegający na poświęcaniu szczególnej uwagi kwestii ochrony danych osobowych podczas wdrażania programu działania, ale uważa, że coraz częściej należy wybierać pomiędzy, z jednej strony, ochroną interesów indywidualnych, takich jak prywatność, a z drugiej strony, ochroną interesów wspólnych, takich jak bezpieczeństwo, wiedząc, że w walce z terroryzmem informacja odgrywa kluczową rolę;

2.51 **wzywa** Komisję, by podczas realizacji tej polityki brała pod uwagę fakt, że w zakresie przewidzianym przez ustawodawstwo krajowe wiele samorządów lokalnych i regionalnych zbudowało sieci wymiany informacji, w których dane dotyczące adresów, zamieszkania, podatków, spraw społecznych, zdrowia itp. są łączone z danymi policji i wymiaru sprawiedliwości. Zdaniem Komitetu, podejście takie może okazać się owocne w walce z terroryzmem, ciężkimi przestępstwami czy też popełnianiem wielokrotnie przez te same osoby wandalizmem miejskim;

2.52 **domaga się** zatem, by stworzyć jasne ogólne podstawy prawne dla ochrony danych osobowych, proporcjonalne i na tyle elastyczne, aby umożliwić, w razie potrzeby, pierwszeństwo działania w interesie bezpieczeństwa społecznego, a także zachęca do pobudzania dyskusji na ten temat z obywatelami UE i zaangażować w nią samorzady lokalne i regionalne;

2.53 **uważa**, że utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz zwalczanie przestępczości transgranicznej wymagają intensywnej wymiany informacji między państwami członkowskimi. Biorąc pod uwagę istotną rolę władz lokalnych i regionalnych w realizacji i utrzymaniu polityki bezpieczeństwa, uważa, że państwa członkowskie muszą wyraźnie określić, w jaki sposób ma zaistnieć skuteczna wymiana informacji z władzami lokalnymi i regionalnymi;

Przestępczość zorganizowana

2.54 **uważa**, że podczas podejmowania decyzji dotyczących dotacji, kontraktów, zezwoleń itp., władze lokalne i regionalne mogą wnieść znaczną wartość do zwalczania przestępczości zorganizowanej. Fakt popełnienia (uprzednio) wykroczeń powinien odgrywać rolę podczas podejmowania decyzji, tak by można odmówić zezwolenia jeśli są podstawy by przypuszczać, że składający o nie wniosek ponownie „wpadnie w tarapaty”.

2.55 **opowiada się za tym**, by możliwy był przegląd akt dochodzeń prowadzonych przez policję i sądy pod kątem informacji, które można by przekazywać władzom lokalnym i regionalnym, by mogły brać je pod uwagę podczas przyznawania dotacji i zezwoleń. Przykładowo, jeśli przedsiębiorca z branży hotelarsko-gastronomicznej został skazany za przemyt ludzi lub handel ludźmi, nie jest nieprawdopodobne, że sam zatrudnia nielegalnych pracowników w swojej firmie. Jeśli kontrola przyznawania zezwoleń na działalność w branży hotelarsko-gastronomicznej leży w kompetencjach władz lokalnych, to bardzo przydatne byłoby w takiej sytuacji podzielenie się z nimi taką informacją i sprawdzenie, czy nie ma podstaw do cofnięcia takiej firmie zezwolenia;

2.56 **wnioskuje**, by utworzyć na szczeblu europejskim rejestr doświadczeń władz lokalnych i regionalnych w tym zakresie, które zostałyby zinwentaryzowane, opisane i udostępnione publicznie. Należy podejmować wysiłki, aby prawodawstwo europejskie — w tym europejskie prawo dotyczące zamówień publicznych — wspierało, w miarę możliwości, takie działania prowadzone przez władze lokalne i regionalne;

2.57 **apeluje także o** pobudzanie rozwoju najlepszych praktyk w dziedzinie wymiany informacji i wzajemnego

udostępniania danych pomiędzy lokalnymi i regionalnymi służbami publicznymi (szczególnie w zakresie podatków, zamieszkania, spraw społecznych, zatrudnienia, uzyskiwania zezwoleń i zarządzania danymi personalnymi obywateli) z jednej strony, a policją i wymiarem sprawiedliwości z drugiej strony, np. odnośnie zarządzania kłopotliwymi nieruchomościami. Można by w ten sposób — w zakresie przewidzianym przez ustawodawstwo krajowe — łatwiej śledzić i zwalczać sieci zorganizowanej przestępczości;

2.58 **podkreśla** potrzebę zwolnienia policji z konieczności spełniania wymogów biurokratycznych dotyczących regularnej imigracji, takich jak np. odnawianie pozwoleń na pobyt, tak aby skierować większe i bardziej profesjonalne siły do walki z przestępczością zorganizowaną, która czerpie zyski z procederu nielegalnej imigracji. KR uważa, że takie zadania administracyjne, przy odpowiednim wsparciu finansowym ze strony państw, mogą być realizowane przez organy lokalne dzięki specjalnym wydziałom, o ile jest to przewidziane w systemie poszczególnych państw członkowskich;

2.59 **wnioskuje** o wsparcie dla dalszego rozwijania aktywnej polityki integracyjnej przez samorzady lokalne i regionalne, opartej na gruntownym przeglądzie ryzyk związanych z kompetencjami i zadaniami;

Zapobieganie i ograniczanie przemocy i zakłóceń porządku publicznego

2.60 **z zadowoleniem stwierdza**, iż w programie działań zaznaczono, że *ochrona praw dziecka* oraz *walka z przemocą wobec dzieci i kobiet* zostanie objęta specjalną troską, jak też że zwiększone zostaną działania na rzecz pomocy ofiarom tej przemocy;

2.61 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że w programie ramowym „Prawa podstawowe i sprawiedliwość” polityka w dziedzinie zapobiegania i ograniczania przemocy została wyposażona w szerokie ramy finansowe. Popiera odpowiednią kontynuację tzw. programu *Daphne* oraz *wzmocnienie możliwości zastosowania działań zapobiegawczych* wobec używania narkotyków. Stosowne jest, że w działaniach tych wspiera się udział organizacji pozarządowych;

2.62 **popiera** także inicjatywy mające na celu wspólną walkę z *procederem handlu ludźmi*, szczególnie kobietami i dziećmi, poprzez *poprawę współpracy i wymianę informacji* między właściwymi władzami. W przypadku handlu ludźmi, zazwyczaj chodzi o przestępczość zorganizowaną;

2.63 **zwraca uwagę**, że wiele samorządów lokalnych ma doświadczenie w sygnalizowaniu i zwalczaniu *przemocy w rodzinie*. Kobiety i dzieci są najczęściej ofiarami przemocy w swojej własnej rodzinie. Bardzo istotne jest, aby stosowane na szczeblu lokalnym podejście do tego typu przemocy przyczyniało się znacząco do uświadomienia sobie przez dane grupy docelowe faktu, że przemoc wobec kobiet i dzieci absolutnie nie będzie tolerowana zarówno na płaszczyźnie społecznej, jak i sądowej;

2.64 **proponuje**, by podczas realizacji programu działań zbierano doświadczenia samorządów terytorialnych na tym polu, aby także w tej dziedzinie móc stworzyć zestaw *najlepszych praktyk* a także proponuje wsparcie dla tworzenia lokalnych punktów kontaktowych ds. przemocy;

Zalecenia dotyczące elementów europejskiej polityki w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które nie należą bezpośrednio do kompetencji samorządów lokalnych i regionalnych, lecz które mają bezpośrednie skutki na szczeblu lokalnym i regionalnym

Wspólny obszar azylowy

2.65 **zwraca ponownie uwagę**, że władze lokalne stykają się bezpośrednio z problemami osób poszukujących azylu, i **uważa**, że osoby, którym nie przyznano prawa azylu, a które nie opuszczają jednak kraju (bo nie mogą lub nie są zmuszone), wykorzystują często anonimowość miast. Może to powodować problemy społeczne lub związane z bezpieczeństwem w *miasztach*;

2.66 **uważa**, że bardzo ważne jest stworzenie wspólnotowego obszaru azylowego i wspólnotowych procedur przyznawania azylu, a także jednolitego statusu osób, które otrzymały prawo azylu;

2.67 **wnioskuje** o to, by instytucje europejskie podjęły starania na rzecz *ułatwienia powrotu* osób poszukujących azylu do kraju pochodzenia. Należy wspierać dobrowolny powrót przez oferowanie propozycji mających na celu pobudzenie

samodzielności; **stwierdza**, że w różnych państwach członkowskich istnieją przykłady działających w ten sposób projektów lokalnych i regionalnych i wnioskuje o wsparcie dla takich projektów, jak też dla wymiany informacji dotyczących tych rozwiązań i ich rezultatów;

Polityka imigracyjna

2.68 **gorąco zaleca** stworzenie poprzez koordynację różnych polityk krajowych wspólnej polityki imigracyjnej, która powinna być powiązana z *solidną polityką integracyjną*. Wiąże się to z poważnym zadaniem dla samorządów lokalnych, w postaci zachowania i wspierania spójności społecznej;

2.69 **domaga się** wsparcia dla samorządów lokalnych w tej pracy, na przykład w postaci impulsów dla innowacyjnych inicjatyw lokalnych. Trzeba też zdawać sobie sprawę, że przyczynia się to także do zapobiegania radykalizacji i ekstremizmowi;

2.70 **uważa**, że należy zwrócić uwagę na niejasny obecnie status prawny obywateli państw trzecich i ich praw, ponieważ dotyczy to samorządów lokalnych w szczególności w dziedzinie integracji. Obywatele państw spoza UE nie mają np. żadnych praw na unijnym rynku pracy, podczas gdy stanowi to istotny warunek powodzenia polityki imigracyjnej. Komitet **wnioskuje** w związku z tym, aby nie zapominać, że istotne jest, by nie zniechęcać do Europy reprezentujących sobą wysoki potencjał osób pochodzących z krajów pozaeuropejskich.

Bruksela, 16 lutego 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE